

ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА В ОБЛАСТ ПЕРНИК

Текуща демографска ситуация в областта през 2015 година:

- Населението на областта продължава да намалява и застарява.
- Намалява абсолютният брой на живородените и коефициентът на обща раждаемост.
- Увеличава се броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност.
- Намалява детската смъртност.
- Намалява броят на сключените граждански бракове и броят на бракоразводите.

Брой и структури на населението

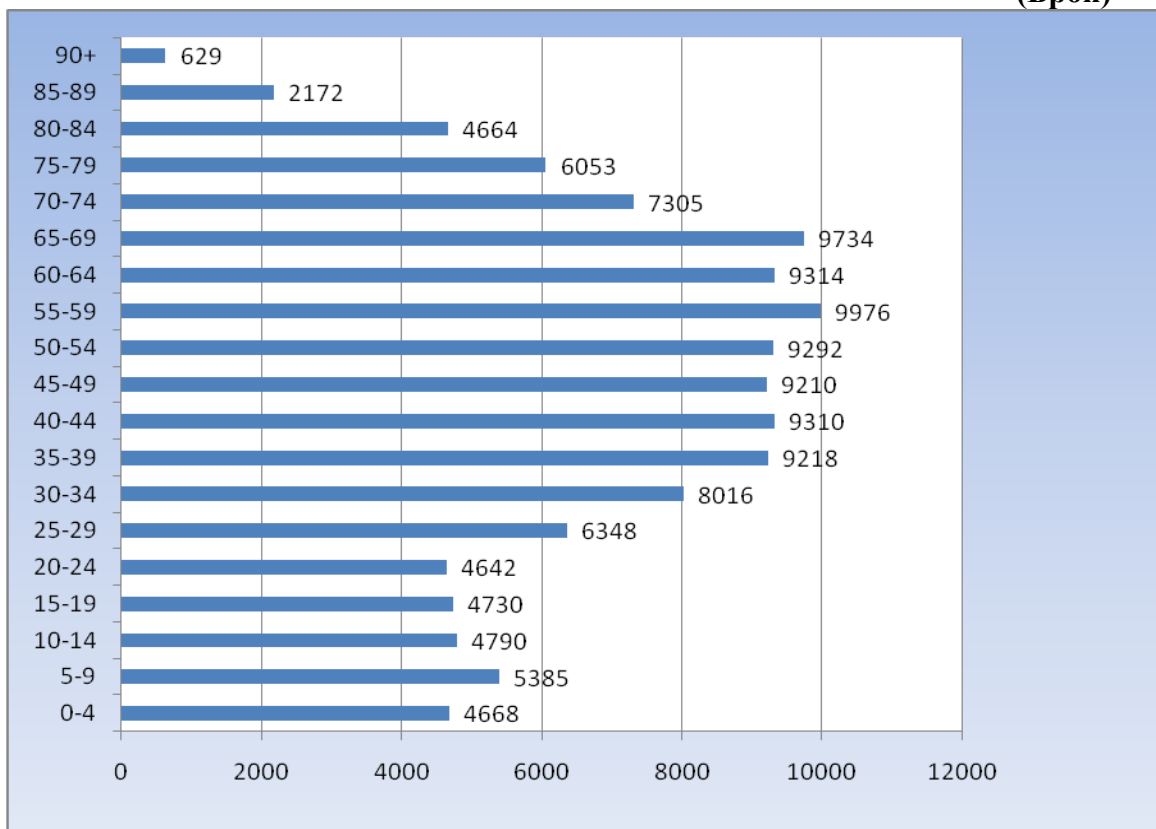
Към 31 декември 2015 г. населението на област Перник е 125 456 души, което е 1.8% от цялото население на страната.

Мъжете са 61 250 (48.8%), а жените - 64 206 (51.2%), или на 1 000 мъже се падат 1 048 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 50 години. С нарастване на възрастта се увеличава броят и относителният дял на жените от общото население на областта.

Продължава процесът на остаряване на населението, който се изразява в увеличаване на дела на населението на 65 и повече навършени години.

Фиг. 1. Население в област Перник по групи възрасти към 31.12.2015 година:

(Брой)

Към 31.12.2015 г. относителният дял на лицата на 65 и повече навършени години е 24.4% от населението на областта. В сравнение с 2014 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.7 процентни пункта, а спрямо 2001 г. увеличението е с 4.4 процентни пункта.

Към 31.12.2015 г. в областта има трима души на възраст над 100 години.

Към 31.12.2015 г. **децата до 15 години са 14 843, или 11.8% от общия брой на населението.** Спрямо 2014 г. този дял остава непроменен, а спрямо 2001 г. има намаление с 1.1 процентни пункта.

Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в областите Сливен - 18.1%, и Бургас - 15.3% от населението на областта, а най-нисък е в област Габрово - 11.3%.

Област Перник е сред областите с най-нисък относителен дял на населението под 15 години.

Към 31.12.2015 г. **общият коефициент на възрастова зависимост¹ е 56.7%**, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. За сравнение - през 2005 г. този коефициент е бил съответно 48.3%.

Застаряването на населението в областта води до повишаване на неговата **средна възраст**, която достига **46.5 години в края на 2015 година.**

Тенденцията в остаряването на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - под, във и над трудоспособна възраст.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2015 г. е 73 894 души, или 58.9% от цялото население на областта. Трудоспособното население е намаляло с 0.3 процентни пункта спрямо 2014 г.

1. Население под, във и над трудоспособна възраст област Перник към 31.12²

	2011	2012	2013	2014	2015
Общо за област Перник	131 987	130 240	128 696	127 048	125 456
Население подтрудоспособна възраст-брой	15 706	16 114	16 143	16 080	15 834
<i>Относителен дял - %</i>	11.9	12.4	12.5	12.7	12.6
Население в трудоспособна възраст - брой	79 853	78 122	76 970	75 234	73 894
<i>Относителен дял - %</i>	60.5	60.0	59.8	59.2	58.9
Население в надтрудоспособна възраст-брой	36 428	36 004	35 583	35 734	35 728
<i>Относителен дял - %</i>	27.6	27.6	27.6	28.1	28.5

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

² Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

Териториално разпределение на населението

Разпределението на населението по градове и села е както следва: 78.4% в градовете и 21.6% в селата. В териториално отношение концентрацията на населението е преди всичко в община Перник, където живеят 72.7% от населението на областта. Населението на областния град Перник към 31.12.2015 г. е 74 824 души.

Село Драгичево в община Перник продължава да бъде най-голямото село в областта с население - 1 987 души. Четири от селата в областта са с население под пет души.

В сравнение с 2014 г. населението на областта намалява с 1.3%, а за 50-годишния период спрямо 1965 г. намалението е с 30.6%.

2. Териториално разпределение на населението в област Перник по общини към 31.12.

	<i>(Брой)</i>				
	2011	2012	2013	2014	2015
Общо за областта	131 987	130 240	128 696	127 048	125 456
в това число по общини:					
Брезник	6 812	6 662	6 581	6 492	6 455
Земен	2 717	2 635	2 582	2 659	2 610
Ковачевци	1 596	1 573	1 582	1 560	1 760
Перник	96 145	95 043	93 890	92 544	91 240
Радомир	20 631	20 274	19 985	19 763	19 322
Трън	4 086	4 053	4 076	4 030	4 069

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Раждаемост

През 2015 г. в областта са регистрирани 883 родени деца, като от тях **879 (99.5%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените е намалял с 60 деца.

Коефициентът на обща раждаемост³ през 2015 г. е 7.0‰, а през предходните 2014 и 2013 г. той е бил 7.3‰.

³ Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

Броят на живородените момчета (454) е с 29 по-голям от този на живородените момичета (425).

В градовете и селата живородените са съответно 739 и 140 деца. Коефициентът на раждаемост в градовете е 7.4‰, а в селата – 5.2‰. През 2014 г. тези коефициенти са били съответно 8.0 и 5.0‰.

Най-висока е раждаемостта в областите Сливен - 12.6‰, София (столица) - 10.2‰ и Бургас - 9.9‰. С най-ниска раждаемост през 2015 г. са областите Видин и Смолян - съответно 6.1 и 6.5‰.

Най-много са живородените деца в община Перник – 665 деца, община Радомир - 127 деца, а най-малко в Земен - 14 и Ковачевци - 11 деца.

През 2015 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете в област Перник е - 27.2 години. Запазва се тенденцията за увеличаване на възрастта на майката, като през 2005 г. тя е била 25.2 години.

От 1991 г. се наблюдава трайна тенденция на увеличаване на извънбрачните раждания. През 2015 г. броят на живородените извънбрачни деца в областта е 518, или 58.9% от всички живородени. В сравнение с 2014 г. извънбрачните раждания се намаляват с 1.4%.

Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на фактическите съжителства без сключен брак сред младите хора.

Смъртност

И през 2015 г. нивото на общата смъртност се задържа високо. **Броят на умрелите е 2 454 души, а коефициентът на обща смъртност⁴ - 19.4‰**, при 15.3‰ общо за страната. Спрямо предходната година броят на умрелите се увеличава с 88 случая.

С най-висок коефициент на обща смъртност е община Ковачевци – 41.6‰.

По ниво на коефициента на смъртност на населението област Перник се нарежда на четвърто място заедно с Враца и Габрово (19.4‰), след областите Видин (22.8‰), Монтана (21.3‰) и Кюстендил (19.5‰).

През 2015 г. в областта са починали 4 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност е 4.6 на 1000 живородени деца, при 6.6‰ за страната. През 2014 г. коефициентът на детска смъртност в областта е бил 5.3‰

⁴ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Бракове и разводи

През 2015 г. сключените бракове са 303 и са с 3 по-малко от предходната година. Най-много бракове са сключени от двойки във възрастовия интервал от 25 до 29 години (31.7% от мъжете и 40.9% от жените).

Броят на разводите през 2015 г. е 155 и е с 3 по-малък от този през 2014 година. От всички прекратени бракове 85.8% се отнасят за населението в градовете.

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. След 1990 г. демографското развитие на страната, а няколко години по-рано и на областта се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението.

През 2015 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на областта е намаляло с 1 575 души, или с 148 души повече в сравнение с 2014 година.

Намалението на населението измерено, чрез коефициента на естествения прираст, е минус 12.4‰. В сравнение с 2014 г. отрицателната стойност на естествения прираст се увеличава с минус 1.2 процентни пункта поради по-малкия брой живородени деца и по-високата смъртност през годината.

Най-висок отрицателен прираст е достигнат в общите Ковачевци и Земен (-34.9‰), а най-нисък - в община Перник (-8.6‰).

На територията на областта през 2015 г. са се заселили 2 796 души, а са се изселили 2 813 души, което определя отрицателния механичен прираст с - 17 души.

В рамките на областта отрицателен механичен прираст е регистриран в общините Перник - минус 517 души, Радомир минус - 109 души, а в останалите общини броят на заселените е по-голям от броя на изселените.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография” в Националния статистически институт.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умираания, бракове, разводи, миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното деление на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години.

Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.